

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 16 juni 2025)

Nummer
4263

Onderwerp
Toekomst van bollenteelt in Zuid-Holland

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Dijkgraaf Rogier van de Sande van het Hoogheemraadschap van Rijnland voorspelde recent in het Leidsch Dagblad¹ dat de bollenteelt in de Bollenstreek mogelijk binnen twintig tot veertig jaar volledig zal verdwijnen door de gevolgen van klimaatverandering, waaronder verzilting en zoetwatertekorten. Deze uitspraken zijn bedoeld als wake-upcall. De waterbeheerders stellen dat de bodem- en watersystemen in de regio hun grens hebben bereikt.¹

*Naar aanleiding hiervan legt de Partij voor de Dieren de volgende vragen aan u voor.
We verzoeken u de vragen per vraag te beantwoorden.*

- 1. Is het college op de hoogte van de uitspraken van dijkgraaf Van de Sande dat de bollenteelt in de Bollenstreek op termijn mogelijk verdwijnt als gevolg van klimaatverandering?*

Antwoord

Ja, GS zijn van deze uitspraken op de hoogte.

- 2. Deelt het college de analyse dat het bodem- en watersysteem in de Bollenstreek zijn ecologische en hydrologische grenzen bereikt heeft?*
 - a. Zo ja, wat betekent dit voor het huidige en toekomstige provinciale beleid ten aanzien van land- en tuinbouw in dit gebied?*

Antwoord

De kustzones (waaronder de Bollenstreek) krijgen te maken met toenemende verzilting vanuit de ondergrond als gevolg van zeespiegelstijging. Dat blijkt uit onderzoeken in het kader van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging en is ook opgenomen in de [kaarten](#) die Defacto in opdracht van de provincie heeft gemaakt voor het programma Water en bodem sturend (zie de volgende link: <https://pzh.notubiz.nl/document/15651211/1#search=%22defacto%22>). De snelheid van verzilting hangt af van de snelheid van zeespiegelstijging, maar dat verzilting gaat toenemen is onvermijdelijk. Door de verzilting neemt de geschiktheid voor zoutgevoelige teelten af. De huidige bollenteelt is zoutgevoelig.

- 3. Heeft het college zicht op de effecten van voortgaande verzilting, verminderde zoetwatervoorziening en weersextremen op de economische en ecologische houdbaarheid van de bollenteelt in Zuid-Holland? Zo ja, wat zijn deze effecten? Zo nee, gaat het college dit oppakken en zo ja wanneer? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2. Met het onderzoek van Defacto is de beschikbare kennis over Water en Bodem sturend, geactualiseerd en breed beschikbaar gesteld. Deze kennis kan door betrokken overheden en andere organisaties worden gebruikt om de voor hen relevante uitdagingen verder te onderzoeken.

Verder spoelt het Hoogheemraadschap Rijnland in droge tijden hun watersysteem door met zoetwater om verzilting van het oppervlaktewater tegen te gaan. Bij droogte en lage rivierafvoeren kan dit systeem/principe in gevaar komen, bij gebrek aan goed zoet water in de rivieren. Zoutintrusie op de rivieren en de zouttong komt verder het land in als weinig tegendruk van de rivierafvoer. Het niet door kunnen spoelen is buiten de verzilting door zeespiegelstijging ook een probleem en zal zich vaker gaan voordoen.

4. *Worden de huidige bollenteeltactiviteiten in de Bollenstreek al getoetst aan de klimaatrobuustheid en wateropgaven uit onder meer de Kaderrichtlijn Water? Zo ja, wat zijn de criteria? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De huidige bollenteeltactiviteiten in de Bollenstreek vallen onder de algemene regels zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De regels hebben betrekking op het telen van gewassen in de openlucht, het behandelen van gewassen direct voor of na de teelt en andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die dat telen of behandelen functioneel ondersteunen. Zo bestaan er regels voor het aanmaken, het opslaan en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, het opslaan en gebruik van meststoffen, het spoelen van gewassen en het lozen van stoffen op een oppervlaktewater. Bij het gebruik gaat het onder meer over de toepassing van op best beschikbare technieken gebaseerde beheersingsmaatregelen, zoals drift reducerende technieken, of beheersingsmaatregelen voor diffuse effecten, zoals spuitvrije zones. Deze regels zijn in het Bal opgenomen in het belang van de bescherming o.a. de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en dienen ter uitvoering van de Kaderrichtlijn water. De waterbeheerder heeft de bevoegdheid om aanvullend via de waterschapsverordening regels te stellen indien dat nodig is voor de bescherming van het oppervlaktewater.

De gemeente moet bij het vaststellen van een omgevingsplan het waterbelang meewegen bij het evenwichtig toedelen van functies aan locaties. Dit heeft ook betrekking op belangen die verband houden met klimaatadaptatie en de Kaderrichtlijn water. Het hangt van het lokale omgevingsplan af of er regels in zijn opgenomen ten aanzien van risico's die zien op water- of klimaataspecten.

Het toezicht op het gebruik en de emissies van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen vindt plaats door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de omgevingsdienst in opdracht van de gemeente. Het waterschap is verantwoordelijk voor het toezicht op een lozingsactiviteit op een oppervlaktewater in beheer bij dat waterschap. Toetsing vindt plaats op toegelaten en juist gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. De provincie heeft hier geen toezichthoudende rol.

5. *Heeft de provincie Zuid-Holland scenario's of een visie ontwikkeld over de toekomst van de bollenteelt in relatie tot klimaatadaptatie, waterbeheer en ruimtelijke ordening in de regio Duin- en Bollenstreek? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunnen wij die ontvangen? Zo nee, gaat het college dit oppakken en zo ja wanneer?*

Antwoord

Provinciale Staten hebben in motie 1556 aan Gedeputeerde Staten gevraagd om te komen met een visie 2050 op de tuinbouw in Zuid-Holland. In deze visie zal het college ook aandacht schenken aan de problematiek van verzilting. De aandacht voor waterbeheer/kwaliteit heeft de regio wel in beeld, en komt tot uiting in onder andere het in ontwikkeling zijnde Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport DBS van de gezamenlijke gemeenten en het project Regiocertificering. Daarbij zullen wij dan ook nadenken over toekomstbestendige bollenteelt.

6. *Is het college bereid in gesprek te gaan met het Hoogheemraadschap van Rijnland, gemeenten in de regio, telers, natuurorganisaties en andere stakeholders om:*
- a. te komen tot een gedeeld toekomstscenario voor het gebied;*
 - b. alternatieve, duurzamere vormen van landgebruik te verkennen;*
 - c. de mogelijkheid van grondtransitie richting natuur, wateropslag, woningbouw of extensieve landbouw te onderzoeken? Zo ja, wanneer en kunnen PS de uitkomsten hiervan ontvangen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

In motie 1556 hebben Provinciale Staten gevraagd om een provinciale visie op de toekomst van de tuinbouw in Zuid-Holland. In dat kader gaat het college in gesprek met de verschillende betrokken partijen in de Duin & Bollenstreek. In hoeverre het hier zal gaan over een gedeeld toekomstbeeld, zal uit de gesprekken moeten blijken.

De Greenport Duin & Bollenstreek is belangrijk voor de Zuid-Hollandse economie. In het huidige coalitieakkoord is het behoud van deze en andere Greenports aangegeven. Er is op dit moment geen aanleiding om dit beleid te wijzigen en op zoek te gaan naar alternatieve vormen van landgebruik.

7. *Is het college bereid om binnen de Omgevingsvisie en -verordening striktere criteria op te nemen voor het landgebruik in verziltingsgevoelige gebieden? Zo ja, welke criteria? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee. Het is al onderdeel van het omgevingsbeleid dat bij ruimtelijke inrichting rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid van zoet water. Vooralsnog worden hiervoor geen strikte criteria in het omgevingsbeleid opgenomen. We geven samen met de waterschappen inzicht in de verwachte beschikbaarheid van zoet water, onder andere via de [kaarten die in het kader van het programma Water en bodem sturend zijn ontwikkeld door Defacto](#).

De verzilting van het bodem- en watersysteem ontstaat niet door landgebruik, maar door zeespiegelstijging en klimaatverandering. Als verzilting invloed heeft op de gebruiksmogelijkheden van de grond kan de eigenaar nu al kiezen voor alternatieve teelten.

Den Haag, 9 september 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff